

Nr 12.

Ankom till riksdagens kansli den 23 februari 1918, kl. 1/2 12 f. m

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning och förslag i fråga om restitution av tonnageavgift.

Närvarande: herrar Hammarström, Jacob Larsson, Lyckholm, Antonsson, Östberg *), Wijk, Nilsson i Bonarp, Månsson i Hagaström, Holmström *), Jonsson i Hökhult *), Nilsson i Kristianstad, Knaust *), Forssman, Eliasson *), Söderberg *), Wikström, Hedlund i Östrand, Lithander och Jönsson i Fridhill.

*) Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.

I en inom andra kammaren av herr *Thore* m. fl. väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, II: 126, har hemställts, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes företaga en utredning angående restitution av tonnageavgift, enligt 1917 års tonnageavgiftsförordning, för fartyg, som under någon del av 1917 varit undandragna sjöfarten, samt för innevarande års riksdag framlägga det förslag, vartill en sådan utredning må kunna föranleda.»

Till stöd för detta förslag har hänvisats till tillämpliga delar av motiveringen i en av herr *A. Lindman* m. fl. ledamöter av andra kammaren till innevarande års riksdag avgiven motion angående åtgärder för ökning av det svenska handelsfartygstonnaget. Den motion, som sålunda åsyftas, är uppenbarligen motionen II: 125 av herr *Lindman* m. fl. om höjning av rederilånefonden; och lyder den del därav, som motionärerna synas närmast åberopa till stöd för sitt nu ifrågavarande förslag, sålunda:

»Den åtgärd, som statsmakterna nu i tvenne år vidtagit, nämligen att pålägga sjöfartsnäringen en särskild skatt i form av tonnageavgift, är tydligen icke ett medel för befrämjande av handelsflottans tonnageförvärv. Missnöjet med denna skatt har sträckt sig långt utom de

kretsar, som direkt berörts av denna pålaga. Särskilt finner man en tonnageavgift, som drabbar fartyg, vilka månad efter månad genom de av kriget skapade förhållandena hindrats att vara i verksamhet, både orättvis och meningslös. Sveriges redareförening har nyligen ingått till Kungl. Maj:t med en begäran om restitution av tonnageavgift enligt 1917 års tonnageavgiftsförordning för fartyg, som under större eller mindre del av år 1917 varit undandragna sjöfarten. Enligt förordningen i fråga är avgiftsnedsättning i visst fall medgiven, dock endast intill 25 procent. Då man vid föregående års riksdag ansåg sig böra begränsa avgiftsnedsättningen till den nyss nämnda, torde man ha utgått ifrån, att hindren för den svenska sjöfarten icke skulle bliva av så lång varaktighet som faktiskt förhållandet i många fall varit. En mera vidsträckt restitution av vissa tonnageavgifter synes alltså böra medgivas.»

Utskottet.

Otvivelaktigt har den svenska sjöfartsnäringen under år 1917 icke haft samma lysande förvärvsmöjligheter som tidigare under kristiden. Det torde väl icke heller lida något tvivel, att icke vid den tid, då 1917 års tonnageavgiftsförordning beslöts, inom riksdagen rådde vida större förväntningar i fråga om vinstmöjligheterna för denna näring än som sedermera förverkligats. Åtminstone torde man icke hava förutsett, att svenskt tonnage skulle i så stor utsträckning som fallet blev under år 1917 nödgas ligga överksamt i följd av förhållanden, som varit förknippade med kriget; och särskilt med hänsyn till sistberörda omständighet torde det få anses ganska naturligt, att rederinäringens målsmän finna den år 1917 påförda tonnageavgiften i många fall obilligt drabba 1917 års seglationsresultat. Sett från denna synpunkt måste föreliggande förslag anses så mycket mer behjärtansvärt som ju 1917 års riksdag, ehuru väl vid skattens bestämmande närmast togs sikte på 1916 års fraktfart och den därvid intjänta vinsten, likväl ansåg skäligt att åtminstone delvis modifiera ifrågasvarande beskattning med hänsyn till de försämrade konjunkturen, vilka inträtt under året 1917. Men om även sålunda med ett visst fog skulle kunna göras gällande, att motionen icke avser annat än ett konsekvent fullföljande av en princip, som riksdagen redan vid skattens åsättande godkänt, torde dock mot ett sådant tillvägagångssätt, som nu ifrågasättes, resa sig åtskilliga betänkligheter, vilka icke kunna utan vidare avvisas såsom mindre förtjänta av beaktande.

Framst framstå därvid betänkligheterna såväl ur fiskalisk som ur rättssäkerhetssynpunkt vid att rubba redan vidtagna beskattningsåtgärder. I detta särskilda fall tillkommer härutinnan dessutom hänsyn

till de av kristiden förorsakade svårigheterna vid statsregleringen och därvid påkallade utgifter för det speciella ändamål, för vilket ifrågasvarande skatt varit avsedd.

I betraktande av nu berörda förhållanden har det synts utskottet, att riksdagen icke borde, såsom genom ett bifall till motionen väl i själva verket bleve förhållandet, redan nu taga ställning till en fråga, vars utredning är beroende på Kungl. Maj:t. Enligt vad som framgår av den ovan återgivna delen av motionen II: 125 har nämligen Sveriges redareförening hos Kungl. Maj:t gjort en framställning i samma syfte som förevarande motion avser, vilken framställning, enligt vad utskottet inhämtat, varit remitterad till kommerskollegium, som i avgivet utlåtande biträtt densamma. Lämpligast torde väl vara, att den sålunda redan påbörjade utredningen av frågan får utan vidare av Kungl. Maj:t fullföljas och, i den mån sådant befinnes av omständigheterna betingat, av Kungl. Maj:t underställas riksdagens prövning. All anledning torde med hänsyn till ärendets beskaffenhet finnas att antaga, att denna utredning så påskyndas, att, i händelse riksdagens medverkan erfordras, frågan kommer att föreläggas den nu samlade riksdagen.

På grund av vad sålunda anförts finner utskottet sig böra hemställa,

att herr Thores m. fl. ifrågasvarande motion, II: 126, icke må föranleda till någon riksdagens vidare åtgärd.

Stockholm den 22 februari 1918.

På bevillningsutskottets vägnar:

ALEXIS HAMMARSTRÖM.

Reservation

av herr *Lithander*.
